

ПСИХОЛОГИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОБЩНОСТ. Класификация на социалните групи

Доц. С. Цветкова, д.пс

Понятие за социална група

- Социалната група (Г. Андреева) е реално съществуващо образование, в което хората са обединени по общ признак, съвместна дейност при идентични условия, обстоятелства и осъзнават принадлежността си към това образование.

- Социалната група съществува **на основата** на трудовото разпределение. **Обединяващият признак** може да бъде: национална принадлежност, принадлежност към социална класа, общи интереси и т.н.
- Съвместната дейност задължително води до проявата на групата като цяло. Идентичните условия могат да бъдат териториална близост. Често принадлежността на индивида към групата се свързва с проявата на понятия като “ние” и “те”.

Класификация на социалните групи

Групи

Условни

Реални

Естествени Лабораторни

Големи Малки

- Изграждащи се Високоразвити
- Неорганизирани Организирани
- Формални Неформални
- Референтни Групи с членство

- Често в практиката хората се обединяват не по силата на икономически закони, а преди всичко по психологически причини. Тези групи се разглеждат като **ГОЛЕМИ СОЦИАЛНИ ГРУПИ**. Тези групи се делят на:
 - **Неорганизирани**, към които се отнасят стихийните и масовите групи.
 - **Организирани**, към които се причисляват социалните групи (класи).

- Понятието “*стихийни групи*” се отнася до обединяване на хора по непреднамерен (спонтанен) път. Те могат да имат относително устойчив във времето характер (напр. етноси) или кратковременен (тълпа).
- *Неустойчивите (с временен характер)* групи в областта на социалната психология включват: тълпа, маса и социални движения.

МАЛКИТЕ ГРУПИ

- Р. Мертън дава определение за малките групи: съвкупност от хора, които взаимодействат един с друг, осъзнават принадлежността си към групата и се считат нейни членове от гледната точка на другите.

Признаците, по които могат да се определят малките групи, според Г. Андреева са:

- съприсъствието на хората в определено място и време, въз основа на което възникват междуличностни взаимоотношения;
- наличие на устойчиви, общи за всички от групата цели;
- наличие на лидер;
- наличие на определени роли;
- наличие на норми, които се спазват от всички;
- от нормите произтича и определен вид поведение.

Класификация на малките групи:

- По критерий “форма на организация” – формални и неформални. **Формалните** възникват при наличие на поставена цел и задачи, поставени пред организацията, която включва групата (с определени роли, подчинени на организационната власт). **Неформалните** – в резултат на взаимни психоемоционални предпочитания (статусът и ролите не са зададени, определят се от системата от норми и ценности).

1. По критерий “степен на психологическия прием от страна на личността” – референтни и групи с членство. **Референтна** – група от хора, чиито мнения и оценки са значими за индивида, без изискването той да е участник в групата. **Групи с членство** – индивидът е член на групата, без да се разглежда неговата ценностна ориентация и установки.

1. По критерий ”ниво на развитие на групата” – дифузни групи, асоциации, корпорации, колективи.

- ***колектив***

не всяка малка група може да бъде назована колектив. Колективът е разновидност на малката група, има свои специфични особености (критерии), по които се различава от нея

- Взаимоотношения между членовете, които са центрирани към дейността на групата
- Просоциална (ориентирана към обществото) дейността на колектива
- Параметри на развитие на колектива: нравствено, организационно, психологично единство.